

**STRATEGIJE I INTERAKTIVNO
UČENJE ZA OPTIMIZACIJU
ENERGIJE I ZDRAVLJA**

A2.1 ISTRAŽIVANJE I BAZA PODATAKA

BROJ PROJEKTA: 2023-2-EL02-KA220-YOU-000182904

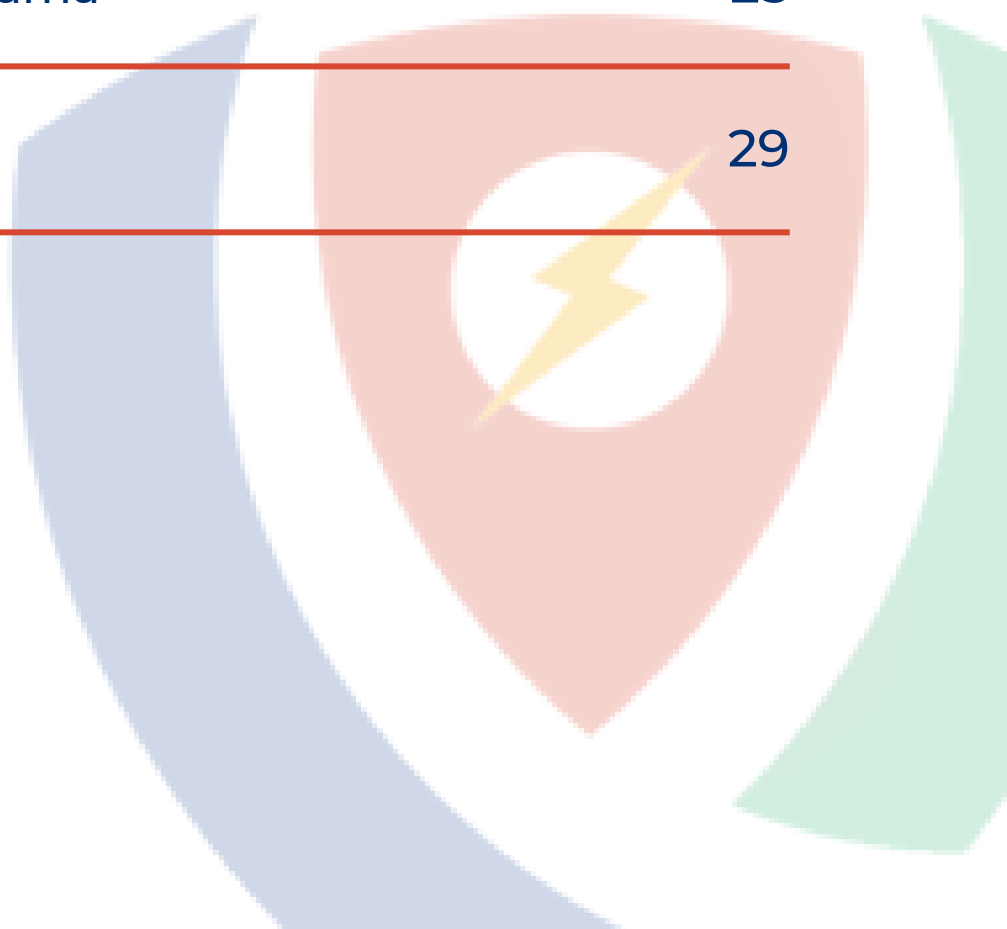
www.shield-project.eu

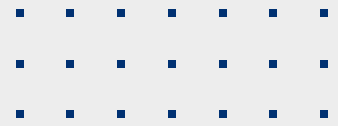

**Co-funded by
the European Union**

Sadržaj

Uvod	03
Istraživanje i baza podataka	04
Upitnik	05
ANALIZA ODGOVORA	06
Nacionalni uvidi – Rezultati upitnika po zemljama	25
Zaključak	29

Uvod

Projekt SHIELD (Strategije i interaktivno učenje za optimizaciju energije i zdravlja) inovativna je europska inicijativa u okviru programa Erasmus+, čiji je cilj osnaživanje mladih povezivanjem održivih energetske prakse sa sviješću o fizičkom i mentalnom zdravlju. Suočeni s rastućim ekološkim i društvenim izazovima, projekt nastoji mladima pružiti znanja i vještine potrebne da postanu aktivni, informirani i odgovorni građani koji mogu doprinijeti otpornijim i inkluzivnijim zajednicama.

Počevši od istraživanja i razvoja obrazovnih alata, SHIELD koristi participativne i interaktivne metode neformalnog učenja, uključujući tehnike učenja kroz igru, kako bi pomogao mladima bolje razumjeti složen odnos između energetske izbora, klimatskih promjena i cjelovitog blagostanja. Istodobno, projekt jača njihovu digitalnu spremnost i sposobnost prilagodbe u brzo promjenjivim društvenim i tehnološkim kontekstima.

Projekt provodi multidisciplinarno partnerstvo koje objedinjuje akademsku stručnost, iskustvo u osnaživanju mladih i lokalne prakse održivog razvoja. Konzorcij uključuje Laboratorij za tehnologiju okoliša Sveučilišta Zapadne Makedonije (Grčka), udrugu DRVO (Hrvatska) i Zakladu Korenyak (Bugarska).

Dugoročna ambicija projekta SHIELD je stvoriti otvoren i dostupan digitalni ekosustav učenja, potaknuti ekološku pismenost među mladima i razviti suradničke aktivnosti koje pozitivno utječu na blagostanje lokalnih zajednica u Grčkoj i diljem Europe.

Istraživanje i baza podataka

Uvod

Komponenta "Istraživanje i baza podataka" u projektu SHIELD ima ključnu ulogu u oblikovanju obrazovnih, edukativnih i zajednički orijentiranih aktivnosti inicijative. Služi kao temelj za razumijevanje percepcija, potreba, nedostataka znanja i sklonosti ponašanju mladih u vezi s povezanošću između uporabe energije i zdravlja – kako fizičkog, tako i mentalnog..

Primarni cilj ove faze istraživanja bio je prikupiti i analizirati pouzdane podatke usmjerene na mlade, koji mogu poslužiti kao osnova za razvoj interaktivnih modula učenja i alata za izgradnju kapaciteta. Korištenjem digitalnih upitnika prikupili smo kvantitativne i kvalitativne uvide od sudionika iz različitih zajednica, što nam je omogućilo izgradnju sveobuhvatne baze podataka. Ta baza podataka sada podržava donošenje odluka temeljenih na dokazima tijekom provedbe projekta.

Upitnik

Uvod

Kao dio naše strategije prikupljanja podataka, osmislili smo i distribuirali online upitnik s ciljem prikupljanja stavova mladih o odnosu između potrošnje energije, održivosti okoliša i zdravlja. Upitnik je ispunilo 60 ispitanika, uglavnom mladih osoba i pojedinaca aktivnih u sektoru omladinskog rada.

Struktura upitnika odražava interdisciplinarnu prirodu projekta SHIELD. Pitanja su bila grupirana tematski u tri ključne dimenzije:

1. Povezanost energije i javnog zdravlja – procjena svijesti o zdravstvenim implikacijama različitih izvora energije.
2. Mentalno zdravlje i društveni utjecaji – istraživanje anksioznosti, stresa i emocionalnih reakcija vezanih uz klimatske i energetske probleme.
3. Prepreke i motivacijski čimbenici u ponašanju – identificiranje prepreka i poticaja koji utječu na osobne energetske odluke.

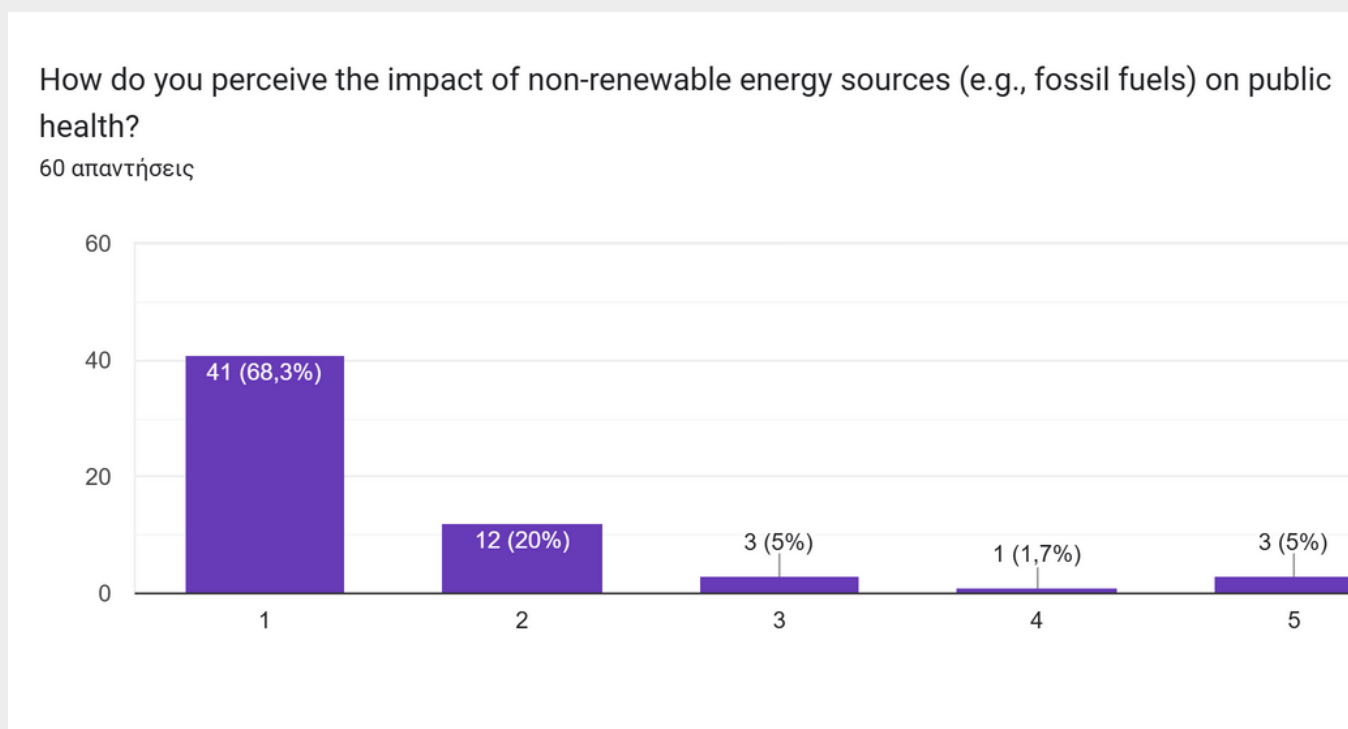
Ovaj alat omogućio nam je ne samo prikupljanje brojčanih podataka, već i uočavanje uzoraka u stavovima o okolišu, brigama o mentalnom zdravlju i spremnosti na prihvaćanje održivijeg načina života.

ANALIZA ODGOVORA

A) Opća pitanja o povezanosti energije i zdravlja

1. Kako percipirate utjecaj neobnovljivih izvora energije (npr. fosilnih goriva) na javno zdravlje?

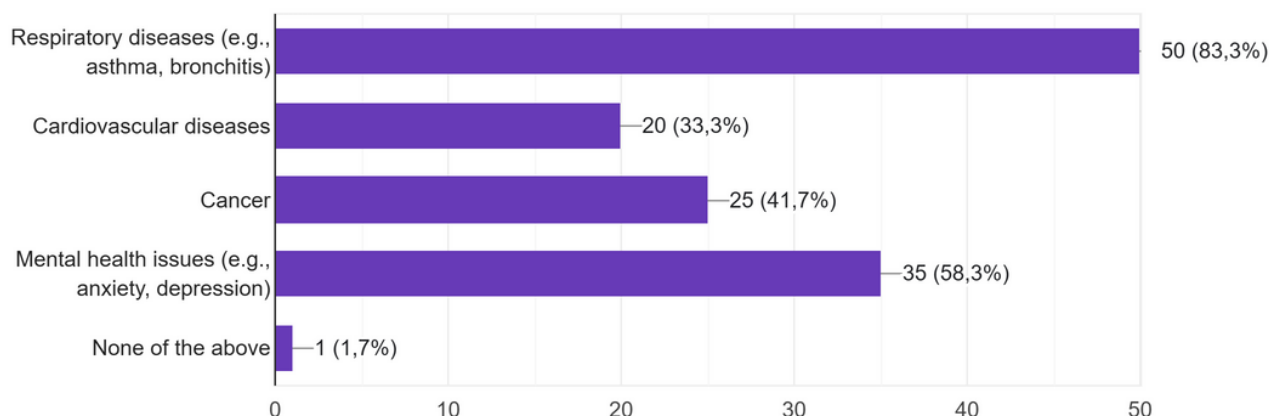
Rezultati pitanja "Kako percipirate utjecaj neobnovljivih izvora energije (npr. fosilnih goriva) na javno zdravlje?" pokazuju snažan konsenzus među ispitanicima o negativnim učincima fosilnih goriva. Značajna većina - 68,3% (41 od 60 ispitanika) - ocijenila je utjecaj kao izrazito negativan (ocjena 1), dok je 20% odabralo nešto manje negativnu perspektivu (ocjena 2).

Samo mala manjina ocijenila je utjecaj kao neutralan ili pozitivan (ocjene 3 do 5 zajedno čine samo 11,7%). Ovaj jasni nagib prema negativnom dijelu spektra naglašava dobro uspostavljenu svijest među sudionicima o štetnim posljedicama uporabe fosilnih goriva na javno zdravlje, što je u skladu sa globalnim zabrinutostima zbog onečišćenja zraka, respiratornih bolesti i dugoročnih zdravstvenih rizika uzrokovanih emisijama.

2. Koje zdravstvene probleme smatrate najizraženijima zbog onečišćenja energijom (npr. emisije fosilnih goriva)?

Which health issues do you think are most strongly related to energy pollution (e.g., emissions from fossil fuels)?

60 απαντήσεις

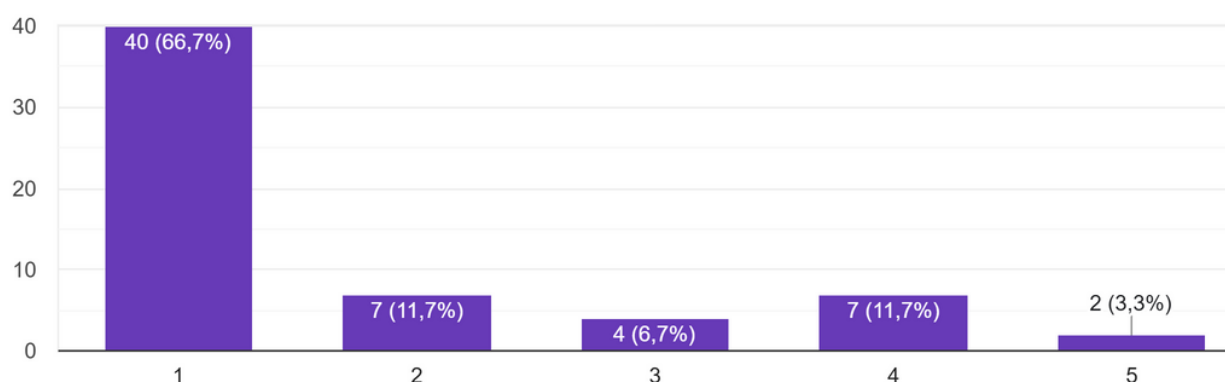

Kao odgovor na pitanje "Koje zdravstvene probleme smatrate najizraženijima zbog onečišćenja energijom (npr. emisije fosilnih goriva)?", velika većina sudionika identificirala je respiratorne bolesti kao primarnu zdravstvenu brigu, s 83,3% (50 od 60) koji su odabrali ovu opciju. Ova jaka korelacija vjerojatno je posljedica dobro dokumentirane povezanosti između onečišćenja zraka i stanja poput astme i bronhitisa. Dodatno, 58,3% povezuje onečišćenje energijom s mentalnim problemima, poput anksioznosti i depresije, što naglašava sve veće javno prepoznavanje psihološkog stresa uzrokovanog degradacijom okoliša. 41,7% povezuje emisije fosilnih goriva s rakom, a 33,3% s kardiovaskularnim bolestima, što je potkrijepljeno rastućim znanstvenim dokazima. Samo jedan ispitanik (1,7%) vjeruje da nema veze između onečišćenja energijom i zdravstvenih problema. Sveukupno, odgovori odražavaju visoku razinu svijesti o širokom i višestrukom utjecaju onečišćenja energijom na ljudsko zdravlje.

3. U kojoj mjeri vjerujete da obnovljivi izvori energije (npr. solarna, vjetrovita) pozitivno utječu na javno zdravlje?

To what extent do you believe renewable energy sources (e.g., solar, wind) positively impact public health?

60 απαντήσεις

Odgovori na pitanje "U kojoj mjeri vjerujete da obnovljivi izvori energije (npr. solarna, vjetrovita) pozitivno utječu na javno zdravlje?" pokazuju snažnu pozitivnu percepciju među sudionicima. 66,7% (40 od 60) vjeruje u najvećoj mjeri da obnovljiva energija pozitivno doprinosi javnom zdravlju. Manji postoci dali su umjerene odgovore, s 11,7% svaki za razine 2 i 4, i 6,7% odabrali su neutralniji stav (razina 3).

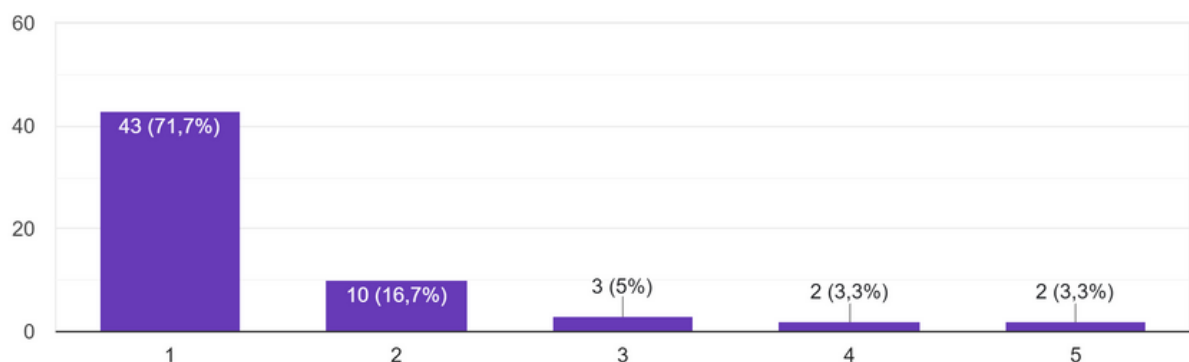
Samo 3,3% ocijenilo je utjecaj na najnižoj razini pozitivnosti (razina 5). Ovi nalazi sugeriraju da ispitanici široko priznaju zdravstvene prednosti obnovljivih izvora energije - poput čisteg zraka, smanjenja bolesti povezanih s onečišćenjem i nižih razina stresa - dok je samo marginalan broj izrazio skepticizam ili neizvjesnost.

B) PSIHOLOŠKI I DRUŠTVENI ASPEKTI

1. Koliko ste zabrinuti zbog utjecaja energetskog onečišćenja na mentalno zdravlje u vašem području?

How concerned are you about the mental health impacts of living in areas with high levels of energy-related pollution?

60 απαντήσεις

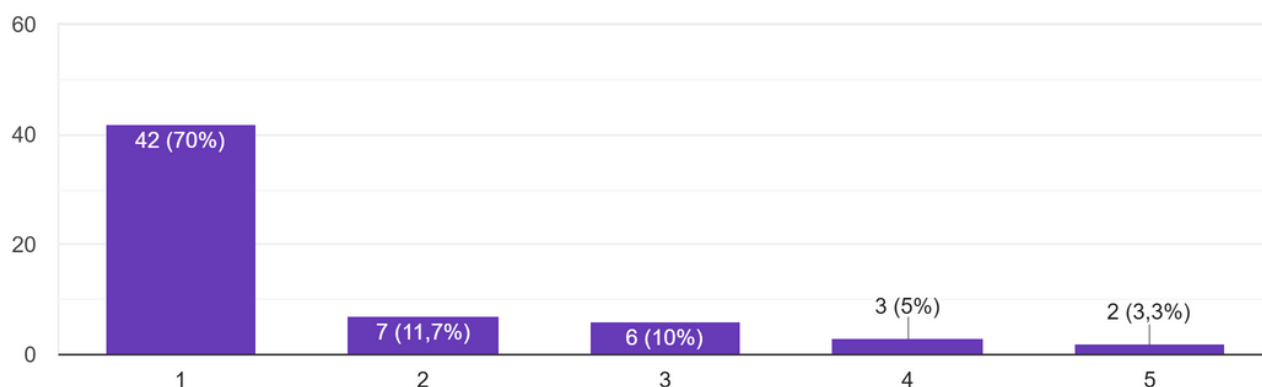
Kao odgovor na pitanje "Koliko ste zabrinuti zbog utjecaja energetskog onečišćenja na mentalno zdravlje u vašem području?", podaci otkrivaju visoku razinu zabrinutosti među sudionicima. 71,7% (43 od 60) izrazilo je najvišu razinu zabrinutosti (ocjena 1), dok je još 16,7% (10 ispitanika) ocijenilo svoju zabrinutost na razini 2. Preostali odgovori bili su raspoređeni na nižim razinama zabrinutosti, sa samo 3,3% za svaku od najnižih ocjena (4 i 5).

Ovi rezultati sugeriraju da većina ispitanika prepoznaje izravnu vezu između onečišćenja okoliša i psihološkog blagostanja, što je u skladu s novijim istraživanjima o eko-anksioznosti, kroničnom stresu i psihološkom teretu zbog degradacije okoliša. Ova visoka svijest predstavlja priliku za daljnje obrazovne i političke inicijative koje povezuju mentalno zdravlje s ekološkom pravdom.

2. Vjerujete li da bi prijelaz s fosilnih goriva na obnovljivu energiju u vašoj zajednici poboljšao mentalno blagostanje (npr. sigurnost posla, smanjenje stresa)?

Do you believe transitioning from fossil fuels to renewable energy sources in your community would improve mental well-being (e.g., job security, reduced stress)?

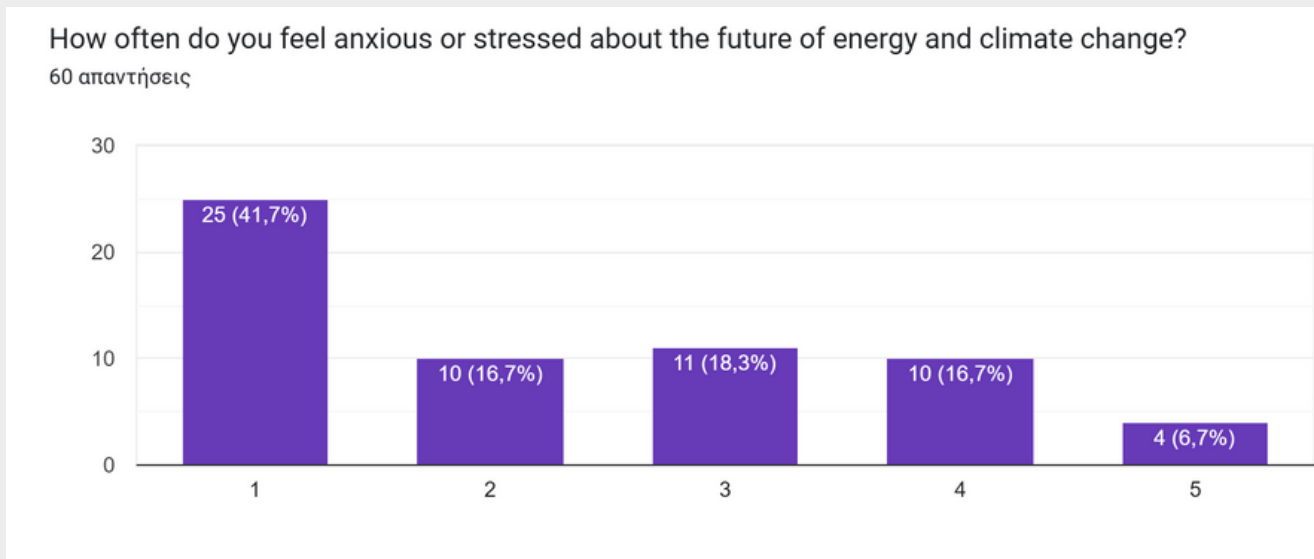
60 απαντήσεις

Kao odgovor na pitanje "Vjerujete li da bi prijelaz s fosilnih goriva na obnovljivu energiju u vašoj zajednici poboljšao mentalno blagostanje (npr. sigurnost posla, smanjenje stresa)?", rezultati pokazuju snažno uvjerenje u prednosti takvog prijelaza za mentalno zdravlje. 70% (42 od 60 ispitanika) odabralo je najvišu razinu slaganja (ocjena 1), što sugerira čvrstu uvjerenost da bi usvajanje obnovljive energije moglo dovesti do poboljšanja blagostanja, posebno kroz povećanu stabilnost posla, čišći okoliš i smanjenu anksioznost povezanu s klimom.

Manji dio ispitanika odabrao je umjereno slaganje (ocjene 2 i 3), što čini ukupno 21,7%, dok je samo 8,3% izrazilo sumnju ili neslaganje. Ovo odražava rastuću svijest o društvenim i psihološkim dimenzijama zelene tranzicije, koje nadilaze samo ekološke ili ekonomske implikacije.

3. Koliko često osjećate anksioznost ili stres zbog budućnosti energije i klimatskih promjena?

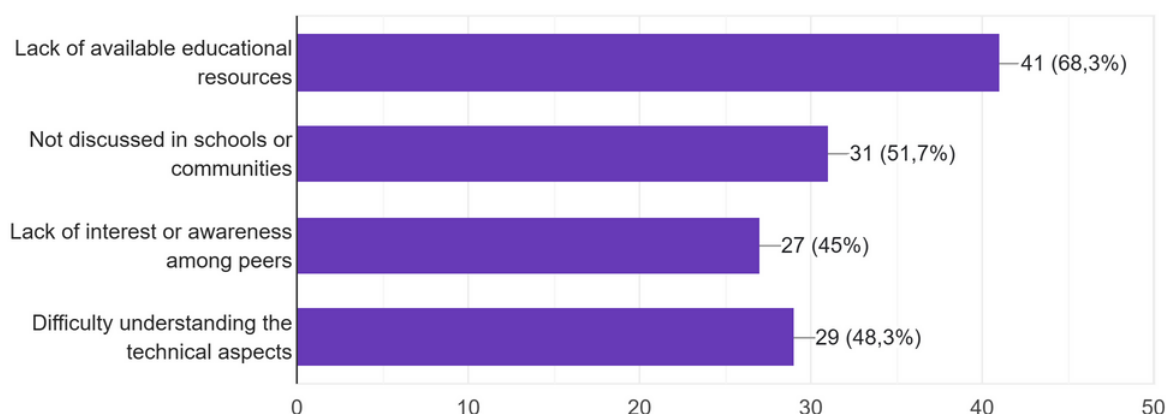
Odgovori na pitanje "Koliko često osjećate anksioznost ili stres zbog budućnosti energije i klimatskih promjena?" ističu značajnu prisutnost eko-anksioznosti među sudionicima. 41,7% (25 od 60 ispitanika) naznačilo je da često osjećaju anksioznost ili stres zbog ovih pitanja (ocjena 1), dok su ostali odgovori ravnomjernije raspoređeni kroz spektar. 16,7% odabralo je ocjene 2 i 4, a 18,3% odabralo je umjerenu razinu zabrinutosti (ocjena 3). Samo 6,7% (4 ispitanika) izjavilo je da rijetko ili nikada ne osjećaju anksioznost (ocjena 5).

Ovi nalazi upućuju na to da su klimatska i energetska budućnost značajan izvor psihološke distrese za mnoge mlade osobe, što naglašava važnost rješavanja mentalnog zdravlja i emocionalne otpornosti u obrazovanju o okolišu i planiranju politika.

4. Koje su najveće prepreke s kojima se suočavate u pristupu informacijama o odnosu između korištenja energije i zdravlja?

What are the biggest challenges you face in accessing information about the relationship between energy use and health?

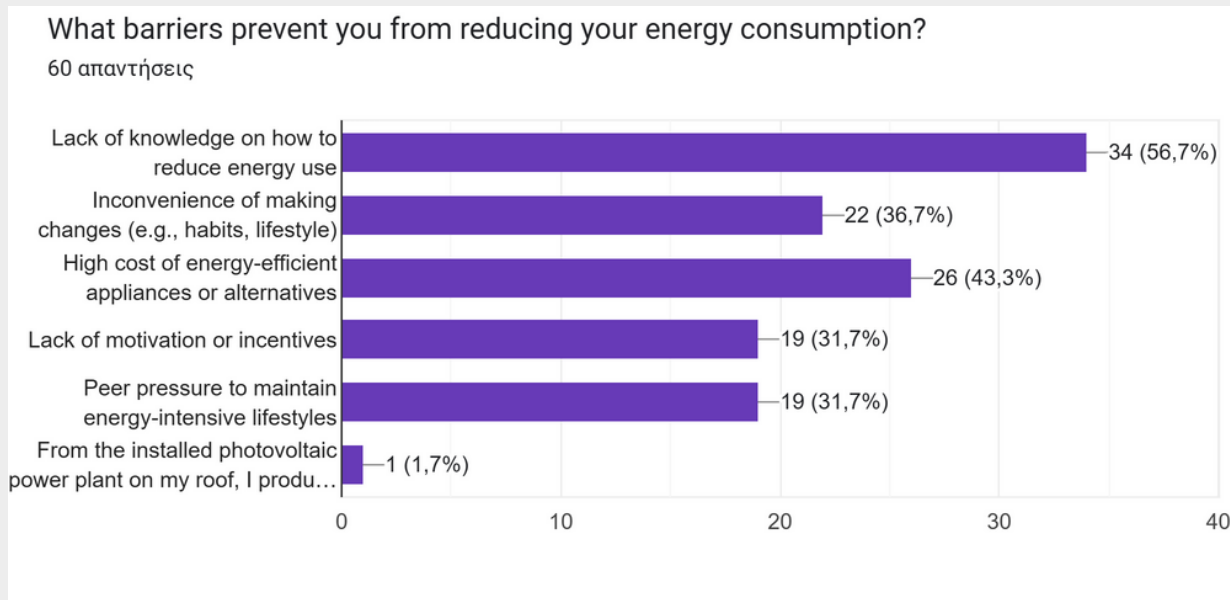
60 απαντήσεις

U pitanju "Koje su najveće prepreke s kojima se suočavate u pristupu informacijama o odnosu između korištenja energije i zdravlja?", najčešće navedena prepreka bio je nedostatak dostupnih obrazovnih resursa, odabran od 68,3% (41 ispitanik). Slijedili su nedostatak rasprave u školama ili zajednicama (51,7%), poteškoće u razumijevanju tehničkih aspekata (48,3%) i nedostatak interesa ili svijesti među vršnjacima (45%).

Ovi rezultati otkrivaju višestruki jaz u pristupu i komunikaciji: ne samo da su resursi oskudni, već su postojeće informacije često nedostupne zbog složenosti ili nedostatka integracije u glavne obrazovne programe i rasprave među vršnjacima. Nalazi upućuju na potrebu za obrazovnim intervencijama prilagođenim mladima, inkluzivnijim i relevantnijim za stvarni život, koje povezuju energetska pismenost sa zdravstvenim ishodima.

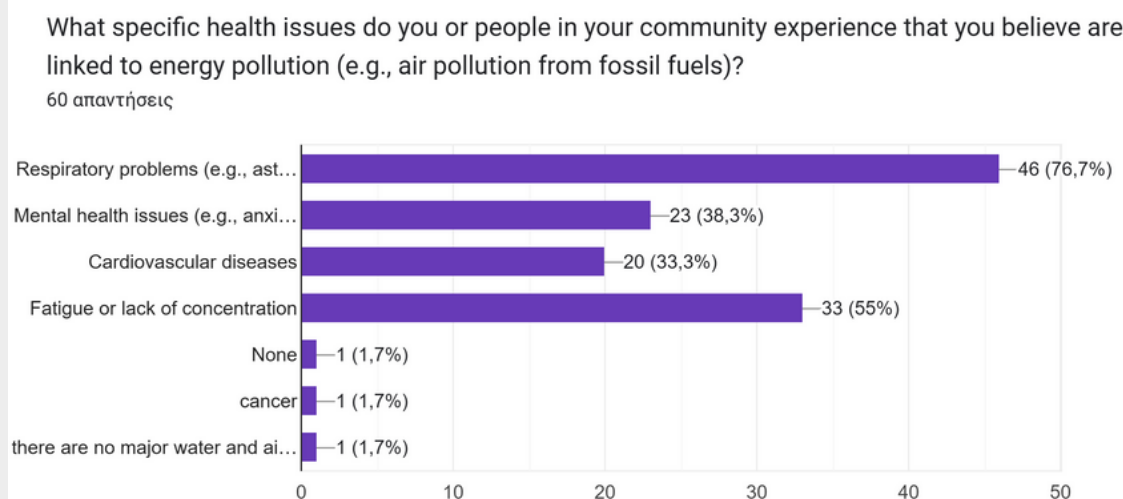
5. Koje prepreke vas sprječavaju u smanjenju potrošnje energije?

Odgovarajući na pitanje "Koje prepreke vas sprječavaju u smanjenju potrošnje energije?", ispitanici su istaknuli niz prepreka - kako praktičnih tako i psiholoških. Najčešće prijavljena prepreka bio je nedostatak znanja o tome kako smanjiti potrošnju energije, odabran od 56,7% (34 ispitanika). Slijedili su visoka cijena energetske učinkovitih uređaja ili alternativa (43,3%) i nezgodnost unošenja promjena u navike ili životni stil (36,7%). Dodatno, 31,7% je navelo nedostatak motivacije ili poticaja i pritisak vršnjaka za održavanjem energetski intenzivnih stilova života, što ukazuje da društvene norme i motivacija igraju značajnu ulogu u oblikovanju ponašanja.

Samo 1 ispitanik (1,7%) spomenuo je da već proizvodi vlastitu energiju iz fotonaponskih sustava. Ovi nalazi sugeriraju da, iako su troškovi i praktičnost ključni izazovi, veliki dio problema leži u nedostacima znanja i inerciji ponašanja - čimbenicima koje projekt SHIELD može izravno rješavati kroz kampanje podizanja svijesti i obuke usmjerene na mlade.

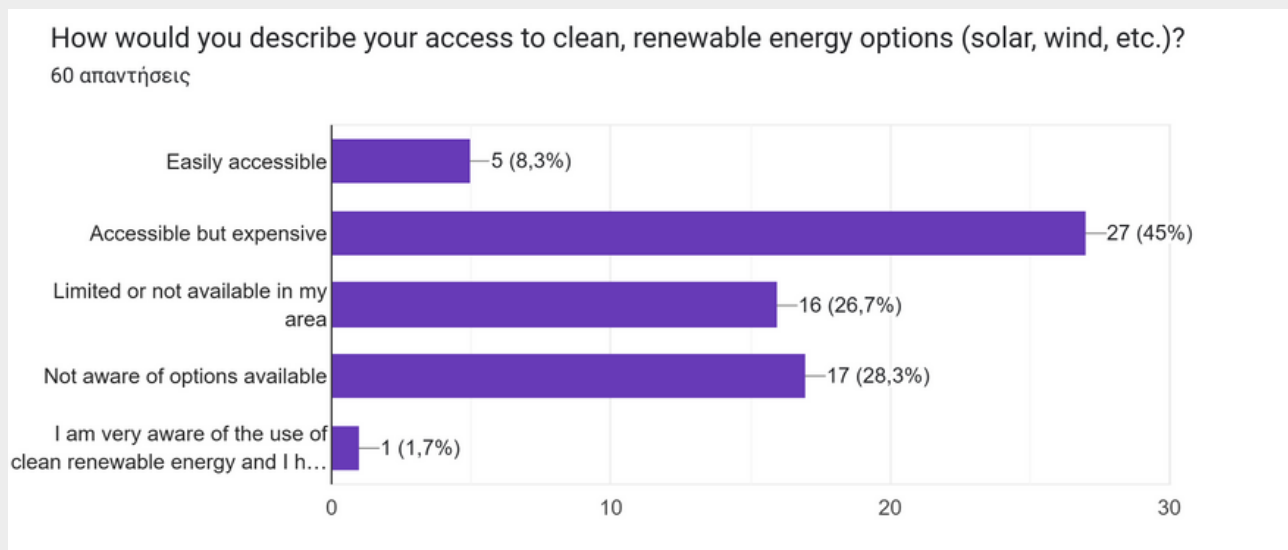
6. Koje specifične zdravstvene probleme vi ili ljudi u vašoj zajednici doživljavate, a za koje vjerujete da su povezani s onečišćenjem energijom (npr. onečišćenje zraka od fosilnih goriva)?

U pitanju "Koje specifične zdravstvene probleme vi ili ljudi u vašoj zajednici doživljavate, a za koje vjerujete da su povezani s onečišćenjem energijom (npr. onečišćenje zraka od fosilnih goriva)?", 76,7% ispitanika (46 od 60) ukazalo je na respiratorne probleme kao najčešći i najprepoznatljiviji zdravstveni problem, potvrđujući raširenu svijest o izravnoj vezi između emisija fosilnih goriva i stanja poput astme ili bronhitisa. 55% je također identificiralo umor ili nedostatak koncentracije, manje očitu ali jednako važnu posljedicu dugotrajnog izlaganja onečišćenju.

Mentalni problemi (38,3%) i kardiovaskularne bolesti (33,3%) također su priznati, što odražava razumijevanje šireg fiziološkog i psihološkog tereta koji degradacija okoliša može nametnuti. Samo nekoliko sudionika odabralo je "rak", "nijedno" ili dalo komentare koji ukazuju na nepostojanje percipiranih problema. Ovi rezultati naglašavaju raznolikost zdravstvenih problema povezanih s kvalitetom okoliša i ističu potrebu za integrativnim obrazovnim alatima koji se bave i fizičkim i mentalnim blagostanjem unutar ekoloških konteksta.

7. Kako biste opisali svoj pristup čistim, obnovljivim izvorima energije (solarna, vjetrovita itd.)?

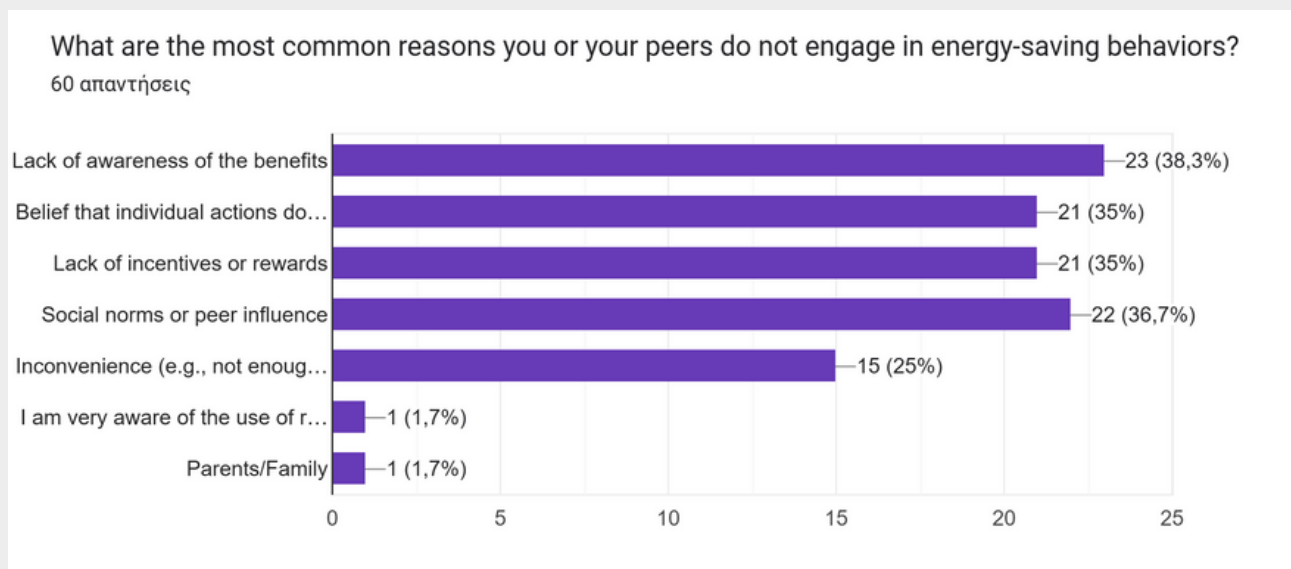

Kao odgovor na pitanje "Kako biste opisali svoj pristup čistim, obnovljivim izvorima energije (solarna, vjetrovita itd.)?", većina sudionika (45% ili 27 od 60) izvijestila je da su takve opcije dostupne ali skupe, ističući troškove kao primarnu prepreku usvajanju. Značajnih 28,3% izjavilo je da nisu svjesni dostupnih opcija, dok je 26,7% naznačilo da su obnovljivi izvori energije ograničeni ili nedostupni u njihovom području.

Samo 8,3% smatra da je obnovljiva energija lako dostupna, a samo jedan ispitanik (1,7%) tvrdi i visoku svijest i osobnu uključenost u korištenje čiste energije. Ovi nalazi sugeriraju da, iako interes može postojati, pristupačnost - posebno financijska - i informacijski nedostaci značajno otežavaju prijelaz na obnovljive izvore. Rješavanje ovih problema kroz kampanje podizanja svijesti na razini zajednice i programe pristupačne energije bilo bi ključno za poboljšanje pristupa i usvajanja.

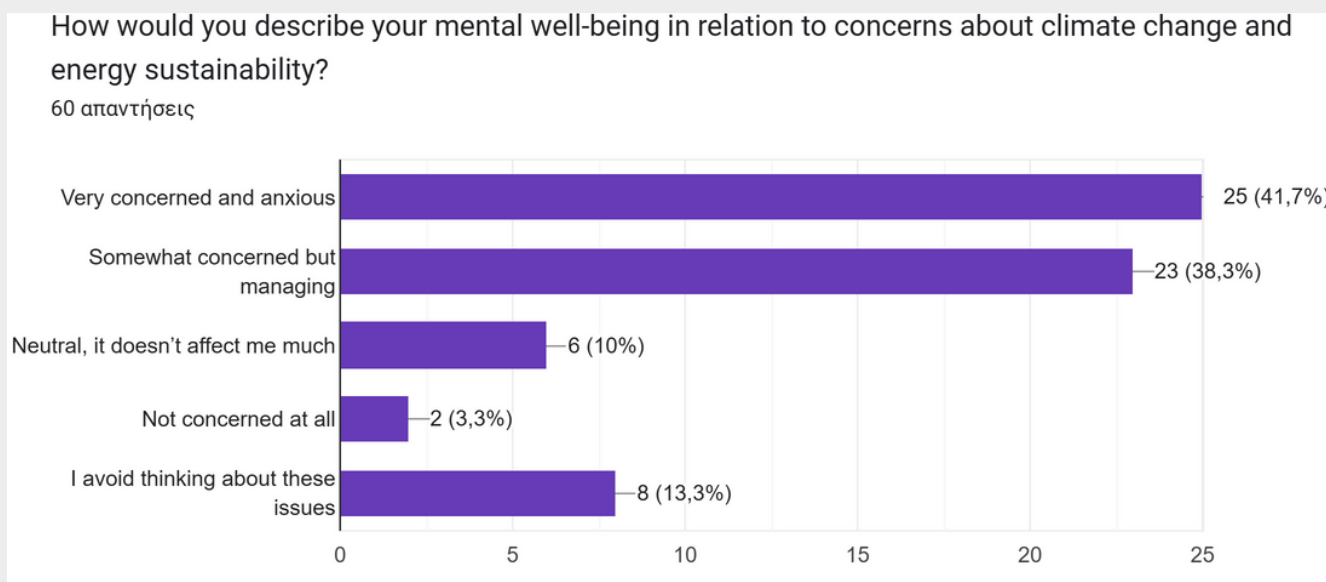

8. Koji su najčešći razlozi zbog kojih vi ili vaši vršnjaci ne sudjelujete u energetske štedljivim praksama?

Kada su upitani "Koji su najčešći razlozi zbog kojih vi ili vaši vršnjaci ne sudjelujete u energetske štedljivim praksama?", ispitanici su ukazali na kombinaciju informacijskih, motivacijskih i društvenih čimbenika. Najčešći razlog bio je nedostatak svijesti o prednostima, naveden od 38,3% (23 ispitanika), nakon čega slijede uvjerenje da pojedinačne akcije ne čine razliku i nedostatak poticaja ili nagrada, oba s 35%. Društvene norme ili utjecaj vršnjaka također su bili značajan čimbenik (36,7%), otkrivajući ulogu grupnog ponašanja i percepcija u oblikovanju energetske navika. Neugodnost - poput nedostatka vremena ili resursa - spomenulo je 25%, dok su dva ispitanika spomenula osobnu svijest ili obiteljski utjecaj. Ovi rezultati sugeriraju da energetske štedljivo ponašanje često sprječava ne apatija, već percipirani nedostatak učinkovitosti, podrške ili vanjske poticaje. Ovaj uvid naglašava važnost angažmana na razini zajednice, pozitivnog potkrepljivanja i jasnije komunikacije o opipljivim prednostima energetske svjesnih životnih stilova.

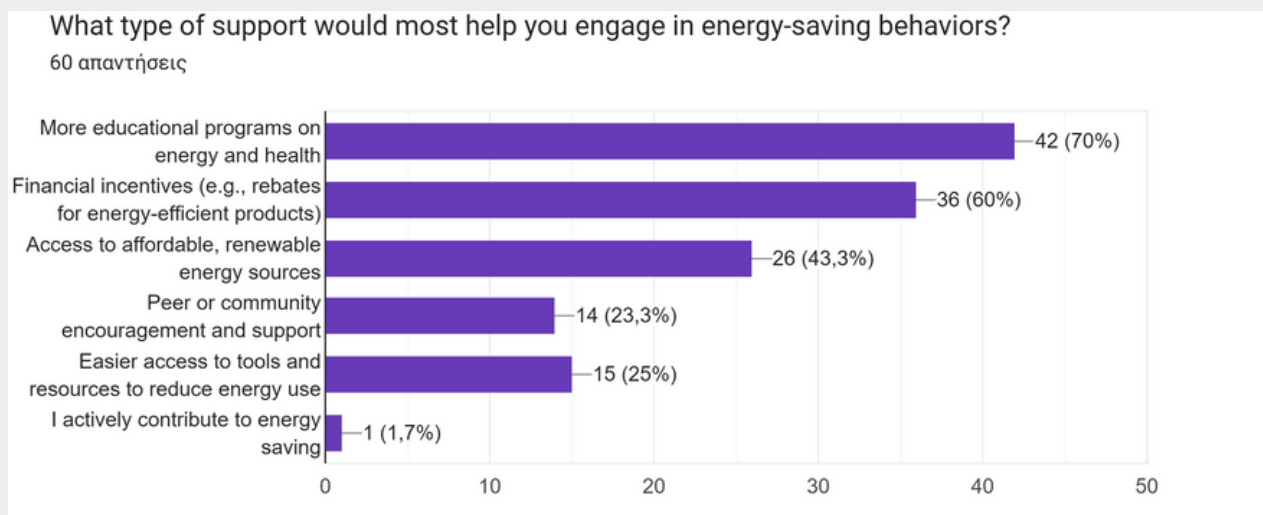
9. Kako biste opisali svoje mentalno blagostanje u odnosu na brige o klimatskim promjenama i održivosti energije?

Kao odgovor na pitanje "Kako biste opisali svoje mentalno blagostanje u odnosu na brige o klimatskim promjenama i održivosti energije?", većina ispitanika izvijestila je o značajnom psihološkom utjecaju. 41,7% (25 ispitanika) opisalo je sebe kao vrlo zabrinute i anksiozne, dok je 38,3% (23 ispitanika) reklo da su djelomično zabrinuti, ali se snalaze, pokazujući da gotovo 80% uzorka doživljava određenu razinu stresa povezanog s klimom.

Manji dio grupe izjavio je da je neutralan (10%) ili aktivno izbjegava temu (6,7%), dok je samo 3,3% tvrdilo da uopće nije zabrinuto. Ovi odgovori naglašavaju sve veću prevalenciju eko-anksioznosti među mladima i emocionalni teret brigâ o okolišnoj i energetskej budućnosti. To naglašava potrebu za integracijom komponenti za podršku mentalnom zdravlju i izgradnju otpornosti u klimatsko obrazovanje i politički diskurs.

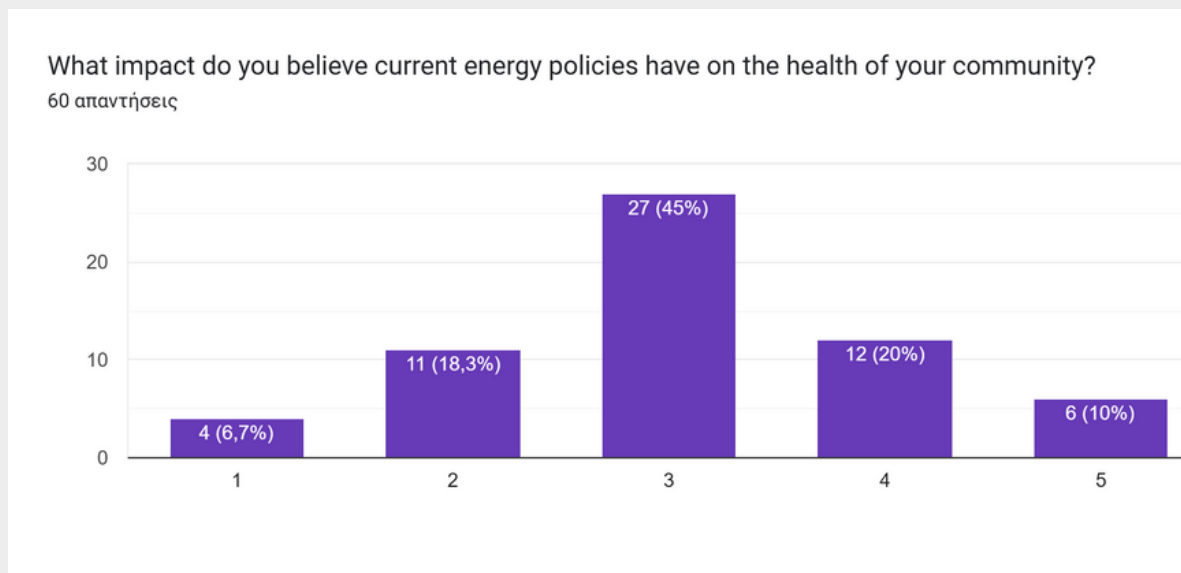
10. Koja vrsta podrške bi vam najviše pomogla da se uključite u energetske štedljiva ponašanja?

Za pitanje "Koja vrsta podrške bi vam najviše pomogla da se uključite u energetske štedljiva ponašanja?", rezultati jasno pokazuju da se obrazovanje smatra najmoćnijim poticajem. 70% ispitanika (42 od 60) odabralo je više obrazovnih programa o energiji i zdravlju kao najbolji oblik podrške, ističući snažnu potražnju za znanjem i sviješću. Financijski poticaji (npr. subvencije za učinkovite uređaje) bili su drugi najpopularniji odgovor, odabran od 60%, što ukazuje da je pristupačnost i dalje glavni čimbenik u energetske štedljivom ponašanju.

Dodatno, 43,3% izrazilo je potrebu za pristupom pristupačnim, obnovljivim izvorima energije, dok je manji broj ispitanika istaknuo alate i resurse (25%) i poticaj zajednice (23,3%). Samo 1 ispitanik (1,7%) izvijestio je da već aktivno pridonosi uštedi energije. Sveukupno, podaci odražavaju dvostruku potrebu za informacijskom i strukturalnom podrškom - naglašavajući da kada ljudi razumiju zašto i dobiju sredstva za djelovanje, vjerojatnije je da će usvojiti održive navike.

11. Kakav utjecaj, prema vašem mišljenju, trenutne energetske politike imaju na zdravlje vaše zajednice?

Za pitanje "Kakav utjecaj, prema vašem mišljenju, trenutne energetske politike imaju na zdravlje vaše zajednice?", odgovori ukazuju na neutralnu do umjereno pozitivnu percepciju. Najčešći odgovor bio je neutralan (ocjena 3), odabran od 45% ispitanika (27 od 60), što ukazuje da mnogi sudionici ili ne vide osjetne učinke ili su nesigurni o utjecaju politika.

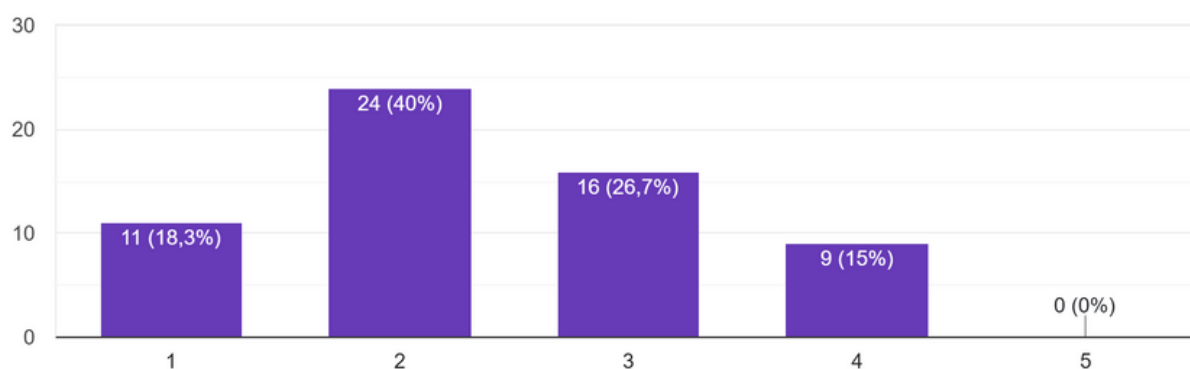
Istovremeno, 30% ispitanika sklonilo se pozitivnom stavu (20% za ocjenu 4 i 10% za ocjenu 5), dok je samo 25% percipiralo učinke kao negativne (6.7% za ocjenu 1 i 18.3% za ocjenu 2). Ovi nalazi otkrivaju određeni stupanj skepticizma ili nepovezanosti između političkih okvira i ishoda javnog zdravlja koje doživljavaju lokalne zajednice. Naglašavaju potrebu za vidljivijim, transparentnijim i zdravstveno orijentiranim energetske politikama koje mogu pretočiti ekološki napredak u percipirane prednosti za svakodnevno blagostanje.

C) OKOLIŠNI I BIHEVIORALNI ČIMBENICI

1. Koliko često uzimate u obzir zdravstvene utjecaje (npr. onečišćenje zraka, stres) pri donošenju energetske odluke (npr. korištenje manje električne energije, odabir energetski učinkovitih proizvoda)?

How often do you consider the health impacts (e.g., air pollution, stress) when making energy-related decisions (e.g., using less electricity, choosing energy-efficient products)?

60 απαντήσεις

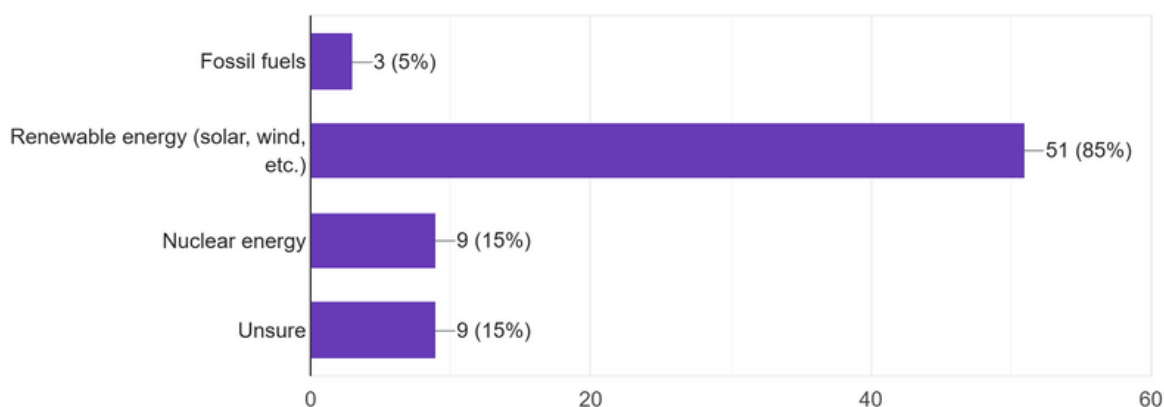
U odgovorima na pitanje "Koliko često uzimate u obzir zdravstvene utjecaje pri donošenju energetske odluke?", rezultati otkrivaju umjerenu razinu svijesti, ali ne i dosljedno jaku. Dok je 40% (24 ispitanika) odabralo ocjenu 2, što znači da povremeno uzimaju u obzir zdravstvene utjecaje, samo 18.3% (11 ispitanika) ih uzima u obzir vrlo često (ocjena 1).

Značajan dio odabrao je srednje vrijednosti - 26.7% odabralo je ocjenu 3, a 15% ocjenu 4 - što sugerira da je za mnoge zdravlje sekundarni, a ne primarni motivator u njihovim energetske odlukama. Značajno je da nitko nije odabrao ocjenu 5 (nikad ne uzimaju u obzir zdravlje), što implicira opće priznanje veze, čak i ako ona ne uvijek pokreće ponašanje. Ovo ukazuje na priliku za ciljane kampanje koje naglašavaju kako svakodnevni energetske izbori izravno utječu na osobno i zajedničko zdravlje.

2. Prema vašem mišljenju, koja vrsta energije ima veću vjerojatnost poboljšanja javnog zdravlja?

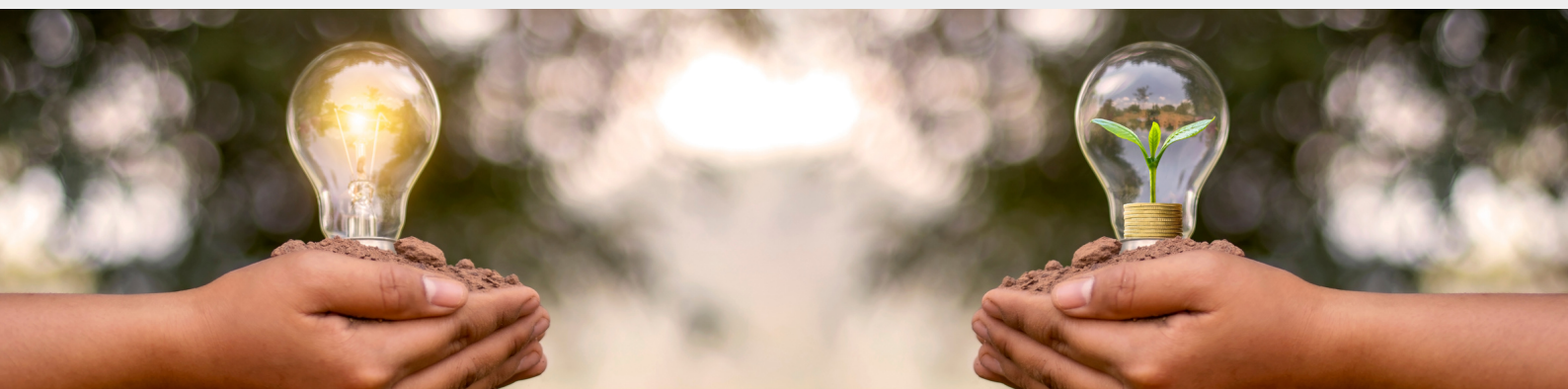
In your view, what type of energy is more likely to improve public health?

60 απαντήσεις

Kao odgovor na pitanje "Prema vašem mišljenju, koja vrsta energije ima veću vjerojatnost poboljšanja javnog zdravlja?", ogromnih 85% ispitanika (51 od 60) odabralo je obnovljivu energiju (solarnu, vjetrovitu itd.), jasno pokazujući snažno povjerenje javnosti u njezine zdravstvene prednosti. Samo 5% identificiralo je fosilna goriva, a po 15% odabralo je nuklearnu energiju ili izrazilo nesigurnost.

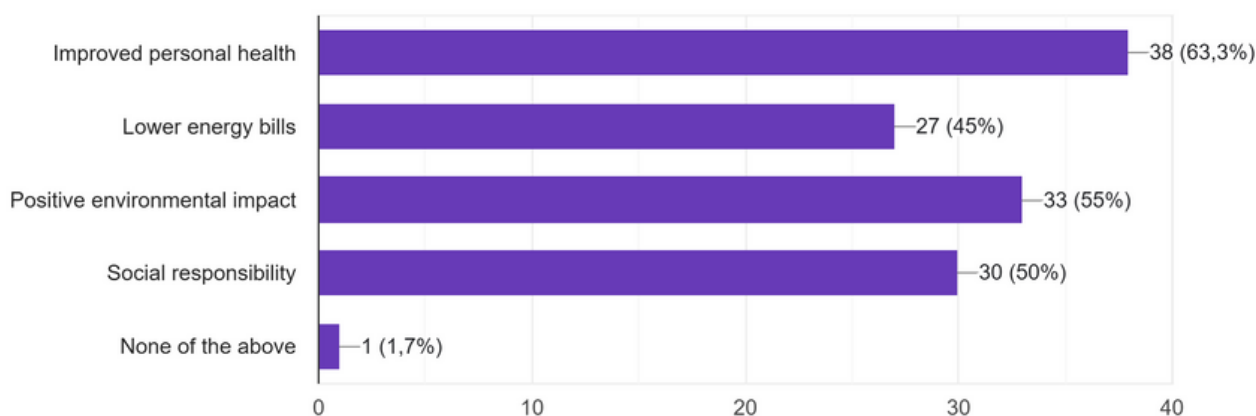
Ovi rezultati odražavaju značajan pomak u percepciji prema obnovljivim izvorima kao čistijoj, zdravijoj alternativni - vjerojatno zbog njihove neonečišćujuće prirode i potencijala za smanjenje respiratornih bolesti, stresa i ekološke štete. Relativno niska podrška nuklearnoj energiji i fosilnim gorivima sugerira trajne zabrinutosti oko sigurnosti i onečišćenja, dok 15% nesigurnosti ukazuje na potencijalno područje za obrazovne napore.

3. Što bi vas najviše motiviralo da smanjite svoju osobnu potrošnju energije?

Which of the following would motivate you most to reduce your personal energy consumption?

60 απαντήσεις

U odgovorima na pitanje "Što bi vas najviše motiviralo da smanjite svoju osobnu potrošnju energije?", najčešći motivator bilo je poboljšanje osobnog zdravlja, odabrano od 63.3% ispitanika (38 od 60). Slijedili su pozitivan utjecaj na okoliš (55%) i društvena odgovornost (50%), što naglašava snažan osjećaj kolektivne i ekološke svijesti među sudionicima.

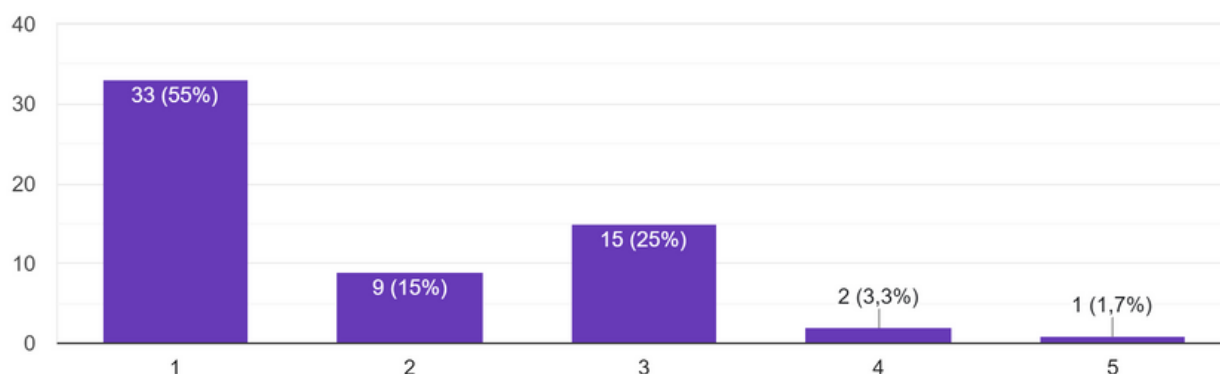
Niži računi za energiju također su bili motivirajući čimbenik za 45%, pokazujući da financijska razmatranja ostaju relevantna, ali sekundarna zdravlju i okolišnim vrijednostima za mnoge. Samo 1 ispitanik (1.7%) naveo je da ga ništa od navedenog ne bi motiviralo. Ovi rezultati sugeriraju da bi buduće kampanje za promicanje energetske štedljivih ponašanja bile najučinkovitije kada bi bile uokvirene oko osobnih zdravstvenih prednosti, uz istodobno jačanje širih ekoloških i društvenih utjecaja.

D) KOMPARATIVNA ANALIZA

1. Kako biste ocijenili zdravstvene prednosti obnovljivih izvora energije u vašoj zajednici u usporedbi s energijom temeljenom na fosilnim gorivima?

How would you rate the health benefits of renewable energy sources in your community compared to fossil fuel-based energy?

60 απαντήσεις

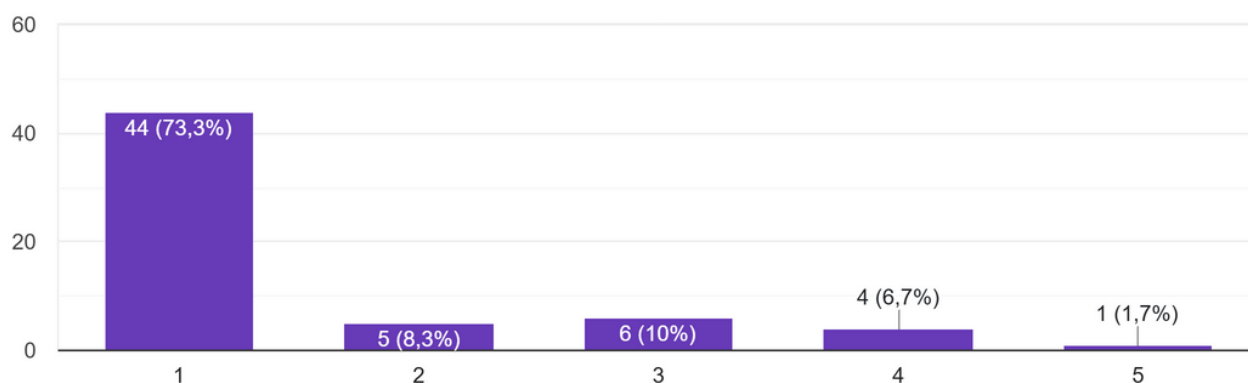
U odgovorima na pitanje "Kako biste ocijenili zdravstvene prednosti obnovljivih izvora energije u vašoj zajednici u usporedbi s energijom temeljenom na fosilnim gorivima?", većina sudionika - 55% (33 od 60) - ocijenila je zdravstvene prednosti obnovljivih izvora energije na najvišoj razini (ocjena 1), pokazujući snažno povjerenje u njihov pozitivan utjecaj. 25% dalo je umjerenu ocjenu (3), a 15% nešto nižu pozitivnu ocjenu (2), dok je samo mala manjina izrazila skepticizam ocjenama 4 (3.3%) i 5 (1.7%).

Ovi rezultati potvrđuju jasnu percepciju da je obnovljiva energija znatno zdravija alternativa fosilnim gorivima, iako četvrtina ispitanika očito percipira samo umjerene ili nejasne prednosti. Ovaj jaz sugerira da, iako je vjerovanje u prednosti obnovljivih izvora široko rasprostranjeno, veća vidljivost lokalnih zdravstvenih ishoda ili primjera uspjeha mogla bi pomoći produbiti to razumijevanje među zajednicama.

2. Vjerujete li da zajednice koje se oslanjaju na obnovljivu energiju imaju bolje opće zdravlje u usporedbi sa zajednicama koje se oslanjaju na fosilna goriva?

Do you believe communities that rely on renewable energy have better overall health compared to those relying on fossil fuels?

60 απαντήσεις

Za pitanje "Vjerujete li da zajednice koje se oslanjaju na obnovljivu energiju imaju bolje opće zdravlje u usporedbi sa zajednicama koje se oslanjaju na fosilna goriva?", velika većina ispitanika - 73.3% (44 od 60) - u potpunosti se slaže (ocjena 1), izražavajući jasno uvjerenje u zdravstvene prednosti zajednica temeljenih na obnovljivoj energiji. Manji dijelovi odabrali su ocjene 2 (8.3%) i 3 (10%), ukazujući na umjereno slaganje ili neizvjesnost.

Samo 6.7% (4 ispitanika) sklonilo se neslaganju (ocjena 4), a 1.7% (1 ispitanik) izrazilo je potpuno neslaganje (ocjena 5). Ovi rezultati odražavaju snažnu kolektivnu percepciju da usvajanje čistih izvora energije doprinosi zdravijim životnim okolinama, vjerojatno potaknuto sviješću o smanjenom onečišćenju zraka, poboljšanoj kvaliteti zraka i manjoj izloženosti štetnim emisijama u regijama usredotočenim na obnovljive izvore.

NACIONALNI UVIDI

Rezultati upitnika po zemljama

Svi partneri unutar SHIELD konzorcija pridonijeli su širenju upitnika i prikupljanju odgovora unutar svojih lokalnih zajednica. Prikupljeni podaci su potom agregirani, analizirani i podijeljeni među partnerima:

- Grčka (Vodeći partner - Sveučilište Zapadne Makedonije)
- Hrvatska (DRVO - Udruga za održivi društveni razvoj i volonterizam)
- Bugarska (Zaklada Korenyak)

Dok su rezultati ankete prikazani kolektivno, određeni obrasci odgovora i nijanse otkrivaju kako svaki nacionalni kontekst oblikuje percepcije i ponašanja mladih u vezi s povezanošću energije i zdravlja. U nastavku je pregled nacionalnih uvida koji su se pojavili tijekom analize i reflektivnih sastanaka partnera.

Grčka

Sveučilište Zapadne Makedonije

Opći profil i doseg:

Grčki partner prikupio je odgovore prvenstveno od studenata i mladih koji žive u Zapadnoj Makedoniji, regiji s povijesnom ovisnošću o eksploataciji lignita i fosilnih goriva. Ova pozadina snažno je utjecala na rezultate.

Ključni uvidi:

- Grčki sudionici pokazali su najveću zabrinutost za negativne zdravstvene učinke fosilnih goriva, s više od 70% koji su odabrali najnegativniju ocjenu.
- Primjećena je značajna svijest o utjecajima energetske onečišćenja na mentalno zdravlje, sa stresom i eko-anksioznošću koji su se često pojavljivali u otvorenim komentarima.
- Potreba za dostupnim obrazovnim resursima bila je naglašenija u Grčkoj nego u drugim zemljama, što ukazuje na nedostatak formalnog obrazovanja o okolišu.
- Trošak se stalno spominjao kao prepreka za pristup obnovljivoj energiji - što odražava ekonomsku složenost energetske tranzicije u post-ugljenim zajednicama.

Razina angažmana:

Napredna - sudionici su pokazali visoku razinu svijesti i osjetljivosti prema pitanjima okoliša i zdravlja, oblikovane energetske baštinom regije.

Hrvatska

DRVO (Križevci)

Opći profil i doseg:

Hrvatski odgovori dolaze iz područja Koprivnice, Križevaca i okolnih ruralnih općina uključenih u aktivnosti DRVO-a na području održivosti i volonterizma

Ključni uvidi:

- Sudionici su pokazali uravnoteženu mješavinu svijesti i znatiželje, sa snažnim interesom za učenjem više o odnosu energije i zdravlja.
- Zabrinutost za mentalno zdravlje bila je manje eksplicitno priznata nego u Grčkoj, ali i dalje prisutna; društveni aspekti (pritisak vršnjaka, nedostatak lokalnih uzora) češće su se navodili.
- Hrvatski mladi istaknuli su nedostatak potpore zajednice i poticaja za energetske štedljiva ponašanja, sugerirajući potrebu za mobilizacijom na lokalnoj razini.
- Obnovljiva energija gledala se pozitivno, ali sa skepticizmom u pogledu stvarne provedbe na razini zajednice

Razina angažmana:

U razvoju - ispitanici su pokazali osjetljivost prema okolišu, ali istaknuli nedostatak strukturiranih prilika za djelovanje na lokalnoj razini..

Bugarska

Zaklada Korenyak (Sofija)

Opći profil i doseg:

Sudionici su uglavnom bili urbani mladi i studenti iz Sofije, mnogi uključeni u programe Korenyaka o građanskom sudjelovanju i obrazovanju.

Key Insights:

- Bugarski ispitanici stavili su veći naglasak na obrazovanje i društvenu odgovornost kao motivatore za promjenu ponašanja.
- Svijest o opcijama obnovljive energije bila je primjetno niža, s mnogima koji su izjavili da nisu svjesni čistih alternativa u svojoj regiji.
- Anksioznost vezana uz mentalno zdravlje i ekološka pitanja bila je umjerena, iako su mnogi priznali da se osjećaju preplavljeni složenošću klimatskih pitanja.
- U usporedbi s drugim zemljama, bilo je više fokusa na ulogu vlade i politike, ukazujući na politički osviještenu demografsku skupinu.

Razina angažmana:

Iako su mladi u Bugarskoj očito otvoreni za promjene, odgovori pokazuju potrebu za jačanjem veze između nacionalne politike i lokalnog iskustva.

ZAKLJUČAK

Rezultati SHIELD ankete otkrivaju visoku razinu svijesti među mladima o zdravstvenim implikacijama korištenja fosilnih goriva i tranzicije na obnovljivu energiju. Značajna većina ispitanika prepoznaje negativan utjecaj neobnovljivih izvora energije na javno zdravlje - posebno kroz respiratorne i mentalne zdravstvene probleme - dok istovremeno izražava snažnu podršku obnovljivim izvorima energije kao putu ka čistijim i zdravijim zajednicama.

Istodobno, nalazi ističu značajne nedostatke u obrazovanju, pristupu i motivaciji, posebno kada je riječ o razumijevanju kako pojedinačne i kolektivne akcije utječu na energetske i zdravstvene ishode. Jednako su važni uvidi o mentalnom zdravlju i eko-anksioznosti, s mnogim ispitanicima koji izražavaju stres, zabrinutost ili psihološki teret povezan s budućnošću okoliša i klimatskih promjena. Anketa također potvrđuje da su mladi motivirani osobnim zdravljem, društvenom odgovornošću i utjecajem na okoliš, ali ih često sputavaju sistemske prepreke poput ograničenog pristupa resursima, nedostatka poticaja i nedovoljne podrške zajednice.

Ovi nalazi potvrđuju temeljnu premisu projekta SHIELD: da se obrazovanje o energiji i zdravlju mora ponovno osmisliti kroz participativne, pristupačne i angažirajuće formate, posebno namijenjene mladima. Prikupljeni podaci izravno će informirati sljedeće faze projekta pomažući u prilagodbi obrazovnog sadržaja i strategija outreacha specifičnim potrebama, izazovima i motivatorima identificiranim u svakoj partnerskoj zemlji.

STRATEGIJE I INTERAKTIVNO
UČENJE ZA OPTIMIZACIJU
ENERGIJE I ZDRAVLJA

A 2.1 ISTRAŽIVANJE I BAZA PODATAKA

BROJ PROJEKTA : 2023-2-EL02-KA220-YOU-000182904

www.shield-project.eu

